

FRELSE I JESU NAVN ALENE

CARL FR. WISLØFF - "Guds Ord er levende"

Vi læser alene [Ap.g.4,12](#): *"Og der er ikke frelse i nogen anden; thi der er ikke under himmelen givet mennesker noget andet navn, hvorved vi kan frelses"* .

Vers 12 er på en måde svaret på noget, der er sagt lige foran i vers 7. Ypperstepræsterne Annas og Kajfas og Johannes og Aleksander og alle, som var af ypperstepræstelig slægt, førte Peter og Johannes frem i forsamlingen og spurgte dem: "Med hvilken magt eller i hvilket navn har I gjort dette?" Og svaret lyder: Vi gjorde det i Jesu navn. Det var ved navnet Jesus Kristus fra Nazaret, ham, hvem I korsfæstede, men som Gud har opvakt fra de døde - det er ved hans navn, at manden her står rask for jeres øjne. Denne Jesus er stenen, som blev agtet for intet af jer bygmestre, men som er blevet hovedhjørnesten. Og så kommer det: Og der er ikke frelse i nogen anden eller i noget andet navn end Jesu navn.

Jeg skal ikke her tale indgående om, hvad frelse er ifølge NT. Men jeg kan alligevel ikke undlade at sige, at frelse her jo direkte sigter på en mand, som havde været syg og var blevet helbredt. Der bliver spurgt, hvorledes dette var sket. Og svaret lyder: Det er sket ved Jesu navn.

I NT er "frelse" et meget omfattende begreb. Det står for den forjættede og ønskede og al elendighed overvindende frelse for legeme og sjæl. Og det er sagt, at den kun gives ved Jesu navn. Frelse omfatter hele mennesket; det ser vi ganske klart og tydeligt her. Et menneske var blevet helbredt, og så var forklaringen en henvisning til Jesu navn. Frelse omfatter både menneskets legeme og sjæl, men der er eskatologiske overtoner hver gang, vi taler om noget sådant. Vi ser frem imod en tilstand, som engang skal indtræffe, og som vi læser om i [Åbenbaringsbogen 21,4](#), hvor der står, at der på den nye jord ingen død skal være mere, ej heller sorg, ej heller skrig, ej heller pine skal være mere. Men der er vi endnu ikke.

En mand, der bliver helbredt - er det frelse? Nej, det er det ikke. Den virkelige frelse er den, der omtales i [Luk.1,77](#) hvor der står, at "han skal lære sit folk at kende frelsen ved deres synders forladelse". Frelse er syndernes forladelse. Frelse er nemlig samfund med Gud. Fra visse sider bliver der sagt, at vi ikke kun må tænke på syndernes forladelse, for frelse omfatter hele mennesket. Og deraf drages der vældige konsekvenser. Det er den situation, som vi befinder os midt i, og som vi allesammen meget godt kender. Men et menneske er ikke frelst, fordi det er blevet rask.

Se, nu er du blevet rask, siger Jesus til manden, der er omtalt i Joh. 5. Se, nu er du blevet rask; synd ikke mere, for at ikke noget værre skal ramme dig.

I eskatologisk forstand er frelse noget, som omfatter både legeme og sjæl, men på denne jord er denne frelse endnu ikke fuldbragt. Frelst er nu det menneske, der har fået sine synders forladelse, som er overflyttet fra mørke til lys og fra Satans magt til Gud. Det er frelse, den frelse, som tilbydes her, og som vi får lov til at opleve her.

Hvad er det ifølge NT, vi frelses fra? Man plejer at svare: Vi frelses fra døden, fra fortabelsen, fra Djævelen og Helvede. Og det er rigtigt. Men vi kommer ikke selve sagen ind på livet, før vi ser, at det, vi egentlig frelses fra, er Guds vrede. For det er vor dybe nød, at vi som syndere står under Guds vrede, - det er den, du må frelses fra. Det er Bibelens vidnesbyrd. Det skal ske fuldt ud på den sidste dommens dag. I [1. Tess. 1,10](#) står der, at Jesus "frier os fra den kommende vrede". Det er frelsen! Gud er vred over synden og vredes over synderen. Men Gud vil frelse os fra vredens dom og har sendt sin Søn. Frelsen, som vi oplever, er, at vi bliver flyttet fra vreden og ind i nåden. Det er Gud, der gør det. Han ser dig i din uomvendte tilstand, ser dig under sin vrede for dine synders og for din vantros skyld. Men han vil gerne flytte dig fra denne tilstand ind i sin kærlighed, sådan at han kan have dig, eje dig og danne dig i samfund med sig selv. Han vil ikke længere have dig under sin vrede for dine synders skyld, men i sin nåde og kærlighed for Jesu skyld. Og det er frelse.

Med forladte synder er mennesket under Guds nåde og kærlighed, og da er du frelst. Om man oplever det følelsesmæssigt stærkt eller ikke, er ikke hovedsagen. Mange, som havde klaget deres nød og givet sig over til Gud og taget deres tilflugt til Jesus, rejste sig måske fra en bedestund med en sjælesørger og følte ingen glæde og ingen fred, men kun en vis forvirring over, hvad der nu i grunden var sket. Man havde ingen følbare oplevelse af noget som helst. Men i Himlen stemte de glædesharperne over en synder, der var blevet frelst, fordi synden var tilgivet og Guds-samfundet nu var i orden. Gud havde ikke længere synderen under sin vrede - det er fortabelsen, men han havde ham nu under sin kærlighed og nåde - og det er frelsen. Der er to muligheder, og andre findes ikke.

Frelse gives ved Jesus alene. Man kan blive rask på anden måde. Der findes mediciner, der findes operationer, der findes dygtige læger. Man kan også blive befriet fra en politisk og økonomisk tilstand uden at blive frelst i bibelsk betydning. Der findes en økonomisk udvikling, og der findes politisk udvikling. Vi befinder os midt i det. Alle vi, som er her, lever i et velfærdssamfund. Vi lever i en tilstand, som vore bedsteforældre ville have anset for utænkelig luksus. Det gælder de fleste af os. Men det har ikke noget med frelse at gøre!

Frelst er den, der har sine synders forladelse. Frelst er den, der ikke er under Guds vrede for sine synders og sin vantros skyld, men under Guds kærlighed og nåde. Og hvis vi flyttede blikket fremad mod den fulde frelse, hvor der hverken er sorg eller skrig, pine, nød og gråd, så kan denne fulde frelse heller ikke nås uden ved ham. For der er ikke andre, der får den frelse, end de, der har fået deres synder forladt, mens de var på jorden, og blev flyttet fra Guds vrede ind i hans kærlighed og nåde.

Lad os se lidt nærmere på dette. Jeg vil forsøge at tage det punkt for punkt. Frelse gives kun ved Jesu navn. Det er en negativ afgrænsning, - lad os se på det. Hvilke andre muligheder for frelse kunne der tænkes uden ham? Det kunne jo være andre religioner. Dette hører vi nu fra så mange sider. Der er frelse i forskellige retninger. Nye og gamle religioner rører på sig: Krisna, Bahai. Forskellige udgaver af hinduismen breder sig og vækker ikke så ganske lille interesse i enkelte studenterkredse. Det er frelse, der tilbydes på den vej.

Men der findes ikke nogen frelse der, siger Bibelen - overhovedet ikke. Ja, er det nu så sikkert, vil man spørge, er dette ikke at tage munden for fuld? Fører vi nu ikke dialog, og hører det ikke med til den tidssvarende udvidelse af den økumeniske ramme, at man ikke blot tænker indad mod kristenheden, men også udad mod dem, der står i andre religiøse sammenhænge? Dette var et indslag i den store missionskonference i Bangkok. Nu siger man fra visse sider, at der kan være betydelige religiøse værdier, meget at lære, og hvem ved, om Gud ikke i sin store nåde er virksom i andre religioner. Mon ikke de gør tjeneste som en slags Gammel Testamente for dem, der ikke kender Guds åbenbaring i Israel? Noget sådant hører vi nu til stadighed. I den store KV-økumeniske sammenhæng er man endog begyndt at have et vist gudstjenesteligt fællesskab med repræsentanter fra andre religioner.

Jeg læste i et missionstidsskrift om en sådan samling i Libanon i 1970. Der havde man også gudstjenestelige samvær på den måde, at man i tur og orden arrangerede gudstjenesten fra kristen side, fra Islam, fra buddhistisk side og fra hinduistisk side. Og dette gav dialogen en "ny dimension", stod der. Ja, det kan man sagtens tro. Men når vi tager dette frem, må det også siges, at dette er løgn og ikke spor andet. Og hvis nogen lægger øre til noget sådant, lytter man til den onde fjende, der nu vil sprede forvirring i kristenheden. For der findes ingen anden vej, intet andet navn, end Jesu navn! Det er jo det, der er den store alvor. Er nogen i tvivl om det, behøver han blot tage sin Bibel frem og læse om igen. Tænk på Elias deroppe på bjerget, hvor han siger: Vælg! Er Ba'al Gud, så hold jer til ham, er Herren Gud, så hold jer til ham! Hvor længe vil I blive ved at halte til begge sider?

Eller tænk på de store skriftprofeter, der har talt så meget om dette. Tror du, de ville tale i sådanne høflige vendinger om Ba'al og Astarte? Vi ved med det samme, hvad svaret må blive. De ville ikke have noget kompromis, men blot et eneste afgjort: Nej! Og går vi videre til NT, finder vi akkurat det

samme. Hvorfor går apostlene ud i al verden? Jo, for at gøre alle folkeslag til disciple, for at døbe dem og lære dem, for at kalde dem ind til livet, for at forkynde netop det, som vi har her: Der findes ikke frelse i noget andet end i vor Herres Jesu Kristi navn !

Somme tider bliver [Ap.G. 17](#) taget til indtægt for en sådan holdning. Paulus taler til menneskene på Areopagos. Han siger: Jeg har set et alter for en ukendt Gud. Det, som I således dyrker uden at kende det, det forkynder jeg jer. Er dette ikke en tilknytning, siger man. Anerkender Paulus ikke her betydelige religiøse værdier også uden for evangeliet? Sådan spørger man.

Men det er uhyre overfladisk. Hvad står der her? Se på vers 16: "*Medens Paulus nu ventede på dem i Athen, oprørtes hans ånd, da han så, hvor byen var fuld af afgudsbilleder*". - Ud fra måden mange taler om Areopagos-talen på, skulle man næsten tro, der stod, at da Paulus vandrede omkring i Athen, blev han så begejstret, for han så så mange billeder. Han blev så glad, da han så et alter for en ukendt gud, at han løb op på Areopagos og holdt en brandtale. Nej, det står der ikke - tværtimod, hans ånd oprørtes, da han så, at byen var fuld af afgudsbilleder. Og så går han op og siger til dem: I taler om en ukendt Gud, men I kender ham jo netop ikke. Nu skal jeg fortælle jer, hvem det er, så I kan lære ham at kende. Og hvad gør han så? Han taler om Jesus. Og han siger, at alle mennesker alle vegne skal omvende sig. Omvende sig, siger han, fordi Gud har båret over med uvidenhedens tider. Uvidenhed, - det er ikke den moderne dialogs tone. Men Gud har båret over med uvidenhedens tider og byder nu alle mennesker, at de skal omvende sig og tro på Jesus.

Også andre afgrænsninger må vi gøre. Det næste jeg vil nævne er, at der ikke er frelse i noget andet end i Jesu navn - således ikke i mig! I mig er der ingen grund for frelsen. Hvad er det, Jesus leder efter? Hvad søger han efter, når han søger os? Er det en guddomsgnist, han vil prøve at finde? Er der "noget ædelt" trods alt? Er det en forklædt prins, der skjuler sig under de snavsede pjalter? Er der noget godt på bunden trods alt? Leder han efter det? Nej, nej! Han er kommet for at opsøge og frelse det fortabte. Det er fortabte syndere, han vil forbarme sig over!

Jeg vil gerne have lov til at pege på noget, som står i [Luk. 4](#); det er tankevækkende. Jesus står i Nazarets synagoge og taler til folket, Men han mærker, at de ikke vil vide af ham. Ingen profet er anerkendt i sin fædreneby. Og så kommer disse ord: "*I Israel var der mange enker i Elias' dage, dengang himmelen var lukket i tre år og seks måneder, så der kom en stor hungersnød i hele landet; dog til ingen af dem blev Elias sendt, men derimod til en enke i Zarepta i Zidons land. Og i Israel var der mange spedalske på profeten Elisás tid, og ingen af dem blev rensset, men derimod syreren Na'arnan*". Hvad siger Jesus her?

Over denne tekst har jeg hørt taler, som går ud på at vise, hvorfor enken i Zarepta fik sin krukke fyldt, og ingen andre. Og jeg har hørt taler, som gik ud på at vise, hvorfor syreren Na'arnan blev rensset, og ingen andre. Påvisningen går da i retning af, at de tog profeten på ordet, og de var lydige, og de lod sig dog bøje. Nej, da ødelægger vi det altsammen. For det er ikke pointen, at der trods alt i Zidons land var en enke, der var noget i, og at der i denne onde tid var en hærfører deroppe i Syrien, som hed Na'aman, og han, ja han kunne frelses. Nej, der er kun sagt noget om Guds ubegribelige og ufattelige nåde. Der er ikke tale om nogen realgrund i noget menneske, ikke i enken i Zarepta, ikke i syreren Na'arnan, ikke i dig, ikke i mig, ikke i Peter, ikke i Johannes, ikke i noget menneske, der er blevet frelst. Der er kun sagt noget om Guds forunderlige nåde: at han forbarmer sig. Og det har jeg alligevel så mangen gang selv for min egen del måttet bekende i taknemmelighed med undren, ja, med ærefrygt. Hvordan kan det være, at han vil have mig? Hvordan kan det være? Det fatter jeg ikke. Og så mange år siden, jeg blev omvendt til Gud, og så meget, jeg har skuffet ham med, og alligevel tro, at han vil have mig som sin!

Når vi rigtig får det at se, bliver det forunderligt stort. Da må jeg undre mig, og så må jeg takke ham, tilbede ham og klynge mig fast til ham.

"Det er ham, min sjæl, du må,
ene, ene, lide på.
Ham jeg også fast vil holde,

indtil hænderne bliver kolde".

Sådan er det, fordi han har gjort det, som vi ikke kunne. Han er Guds egen Søn i al evighed, og han er min broder. Han har taget min straf på sig og båret den. Og så er der frelse i ham, - kun i ham, ikke i nogen anden.

Vi skal videre minde hinanden om, at der kun er frelse i Jesus og ikke i os, det vil sige i os kristne arbejdere, forkyndere, sekretærer, arrangører o.s.v. - ikke i os, men kun i ham. Der står et godt ord om det i [Ap.G. 3,12](#). Her bliver der fortalt om en helbredelse, og så strømmede hele folket sammen i forundring ved den søjlegang, som kaldes Salomons søjlegang. Da Peter så det, svarede han folket: *"Israelitiske mænd! hvorfor undrer I jer over denne mand? eller hvorfor stirrer I på os, som om det var os, der ved egen kraft eller fromhed havde gjort, at han er kommen til at gå?"* Hvorfor ser I på os? Hvorfor stirrer I på os? Vi kan da ikke magte dette.

I dette vil jeg for det første hente en advarsel og for det andet en trøst. For det første en advarsel. "Ikke os, o Herre", står der i [Salme 115](#), *"ikke os, men dit navn, det give du ære"*. Et sted i Tyskland så jeg et billede af et alter fra senmiddelalderen. Man ser Johannes Døberen, der peger på Jesus, Guds Lam, som bærer verdens synd. Men hans pegefinger er så forfærdelig lang og mærkværdig, at man bliver stående og ser på den. Her er noget, man skal mærke sig. Vi siger jo naturligvis, at der er frelse i Jesus, og ingen siger med en lyd, at der er frelse i os. Hvem skulle sige det? Nej, men hvordan siger vi det?

En hundeejer sagde engang til mig, at det ikke nytter at pege på noget for en hund, for den ser kun fingeren. Du må dreje hundens hoved i den retning, den skal se. Og da tænkte jeg øjeblikkelig på, at det faktisk er det, vi må gøre i vort kristelige arbejde. "Ikke os, o Herre, ikke os, men dit navn, det give du ære!" Vi peger og vi peger, men vi kan komme til at gøre det på en sådan måde, at det bliver pegefingeren, man ser. Det bliver os, de ser på. Her må vi være virkelig forsigtige.

Paulus glædede sig over, at der var nogle, der forkyndte Kristus, ikke med rent sind, men af stridslust. Han glæder sig alligevel, siger han, for Kristus bliver forkyndt ([Fil. 1,15](#)). Det vil ikke sige, at han glæder sig over hvad som helst, og dette var ham ingen trøst, når det gjaldt judaisterne og vranglærerne, men når nogen virkelig forkynder Kristus, da glæder han sig. Kan vi sige det? Må Gud hjælpe os dertil. For vi lever nu i en tid, der er så indstillet på reklame og ydre virkemidler. Vi må finde på noget for at fange menneskers opmærksomhed. Det er farligt. Ja, hvor ofte har vi ikke hørt, måske mest i den sektor, som hedder ungdomsarbejde: Det nytter ikke med det gamle. Det nytter ikke blot at synge og have andagter og bede folk komme for at høre Guds ord. Men det er en forfærdelig pessimisme! Tænk at være så pessimistisk på Guds vegne! I stedet for skulle vi have sagt, at det jo netop er det, der nytter. Det er til syvende og sidst ikke andet end Guds ord, der nytter.

"Hvilken slags kristendom skal vore børn have?" skreven tysk præst for nylig i en pressekorrespondance. Det er jo klart i en tid som vor, sagde han, at den unge generation på mange måder bliver anderledes end os. Det finder vi os i. Men behøver vi derfor at tage al verdens forskellige påfund i brug, med larm og spektakel i Guds forsamling, for at lokke unge mennesker ind for at høre? Behøver man at opdrage en generation af mennesker, der føler sig hjemme i al denne reklame, halløj, skrig og skrål. Nej, det er ganske overflødig, hvis det er frelse, vi vil præsentere. For der er ikke frelse i nogen anden end Jesus. Der er, når alt kommer til alt, ikke frelse i noget andet end at møde ham. Møde ham i hans hellige lov, som slår synderen i knæ og gør ham til en fortabt synder i sig selv, møde ham i evangeliets ord, som intet kræver af os, men kun forjætter, fortæller og indbyder dig til at bede og sætte din lid til ham, som er Guds Lam, der bar al verdens synd.

Men det, at der ikke er frelse i os, men i Jesus og kun ham, det er desuden også en vældig trøst. For så kan vi få lov at sige til os selv: Al denne stræben, al den mangfoldighed er til syvende og sidst ikke det, der gør udslaget, men det er ham. Vi arbejder, så vi er ved at få krampe, ja, hvis det da ikke er sådan, at vi allerede har fået krampe, og derfor arbejder vi.

Men vi skal få lov til at være med til at forkynde det ord, som kan frelse. Hvad var det, vi lærte i

børnelærdommen: "Jeg tror, at jeg ikke af egen evne og kraft kan tro på Jesus Kristus, min Herre, eller komme til ham, men Helligånden har kaldet mig ved evangeliet, har oplyst mig med sine gaver, har helliget og opholdt mig i den rette tro, ligesom han kalder, samler, oplyser og helliger hele den kristne menighed på jorden og bevarer den hos Jesus Kristus i den rette ene tro til det evige liv". - Kan du katekismen? Han kalder, samler, oplyser og helliger i denne kristne menighed, står der. Og bevarer os hos Kristus i en sand tro til det evige liv. Det er kun ham.

Jeg kom til at tænke på et kendt Luther-ord. Det er måske ikke så forfærdelig "åndeligt", men vi tager det, som det er ment af ham, der sagde det, og som jeg gerne vil have nævnt. Men det er et herligt ord, og det står i en af Invocavit-prædikenerne. De var ved at rive byen ned med deres anstrengelser for at indføre en virkelig åndelig reformation i løbet af en-to-tre, - og dermed var de i virkeligheden i færd med at ødelægge meget mere, end de byggede op. Så kom Luther og sagde: "Det er Guds ord, der skal gøre det. Jeg talte mod afladshandel og andet stygt; jeg talte Guds ord mod dette både mundtligt og skriftligt, og siden sad jeg her og drak wittenbergske øl sammen med Philip og Amsdorf, og så gjorde Guds ord resten". - Det ord skal vi ikke misforstå, når det kommer fra en mand, der aldrig undte sig nogen hvile. Men vi skal tage det som det, det er: et vidnesbyrd om en uendelig tillid til Guds ord. Der er frelse i Jesus alene - ikke i os. Ikke i dig, ikke i mig.

Jeg har et minde fra et sommerstævne for studenter for længe siden. En ung pige kom trækkende med en veninde. Hun var en troende pige, og nu havde hun åbenbart talt med en veninde, som hun gerne ville vinde. Hun kom ligesom trækkende med hende til prædikanten, for at vi kunne tale sammen. Og da hun havde etableret denne kontakt, gik hun hen til bænken og bøjede sine knæ i bøn. Nu havde hun gjort sit.

Der er frelse i Jesus alene. Lad os føre mennesker til ham, og så bøje knæ. For der er kun frelse i ham.

(Fra "Guds Ord er levende" - Dansk Bibelinstitut 1974 - Ovenstående blev oprindeligt holdt som foredrag på Nordisk Missionskonference på Ar Stiftsgård i Sverige, 4.-7. oktober 1973, og er her gengivet efter båndoptagelse. Oversættelsen fra norsk er foretaget af Flemming Burgdorf. - - Shafan 06-05-13)
